

Datum: Rijeka, 7. srpnja 2027.

Kolegij: Palijativna zdravstvena njega

Voditelj: doc.dr.sc. Jadranka Pavić; Predavač: Vesna Grubješić, univ.mag.med.techn.

e-mail voditelja: vesna.grubjesic@uniri.hr

Katedra: Katedra za sestrinstvo

Studij: Sveučilišni prijediplomski studij - Sestrinstvo izvanredni

Godina studija: 3

Akadska godina: 2026./2027.

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij Palijativna zdravstvena njega je obvezni kolegij na trećoj godini Prijediplomskog studija sestrinstva (2 ECTS). Sastoji se od 15 sati predavanja i 15 sati vježbi u DZ PGŽ-Rijeka, KBC Rijeka, Hospicij " Marije Krucifiksa Kozulić" Rijeka.

Velika smrtnost od progresivnih neizlječivih bolesti s kratkim vijekom preživljavanja, a nerijetko i dugogodišnje bolovanje od kroničnih bolesti iziskuje da se osobi pomogne, olakša patnja i poveća kvaliteta života do smrti bolesnika. Pri tom je neizmjereno važno poštovati sustav vrijednosti osoba, njihovo iskustvo i želju da sudjeluju u donošenju odluka. Palijativna skrb usmjerena je na kontrolu boli i simptoma, podršci obitelji i davateljima skrbi te koordiniranju potrebnih zdravstvenih usluga u krajnjem dijelu progresivne neizlječive bolesti.

Nezamjenjiva je uloga medicinske sestre i tehničara kao člana interdisciplinarnog tima koji će svojim znanjem, komunikacijskim vještinama, empatijom i senzibilitetom za ljudske i kulturalne vrijednosti pravilno planirati i anticipirati zdravstvene usluge, pomoć i podršku za bolesnika i njegovu obitelj .

Nakon odslušanog kolegija i položenog ispita studenti će :

- primijeniti znanje, vještine i stavove u skrbi za pacijente oboljele od neizlječivih bolesti, osobe na kraju života i njihove obitelji na svim razinama zdravstvene zaštite s naglaskom na povećanje razine kvalitete njihova života.

Popis obvezne ispitne literature:

1. Palijativna zdravstvena njega-nastavni tekstovi
2. Nacionalne smjernice za rad izvanbolničke i bolničke hitne medicinske službe s pacijentima kojim je potrebna palijativna skrb [e-dokument] / urednica: Karmen Lončarek. - 2. dop.izd. - Zagreb : Hrvatski zavod za hitnu medicinu, 2025. Dostupno na: <https://www.hzhm.hr/wp-content/uploads/2025/03/Nacionalne-smjernice-za-rad-izvanbolnicke-i-bolnicke-hitne-medicinske-sluzbe-s-pacijentima-kojima-je-potrebna-palijativna-skrb.pdf>
3. Bijela knjiga o standardima i normativima za hospicijsku i palijativnu skrb u Europi - Preporuke Europskog udruženja za palijativnu skrb. Dostupno na: https://www.eapcnet.eu/LinkClick.aspx?fileticket=gKn5u42_E8A%3D&tabid=736

4. Buckman, Robert. Ne znam što reći – Kako pomoći i podržati umiruće. Školska knjiga, Zagreb, 1996

Popis dopunske literature:

1. Gawande, Atul. Prolaznost - Medicina i ono što je na kraju važno. Mozaik knjiga, Zagreb, 2016. (354 stranice)
2. Nuland, Sherwin B. Kako umiremo. Mozaik Knjiga, Zagreb, 2006. (247 stranica)
3. Barnes, Julian. Nema razloga za strah. Naklada Ljevak, Zagreb, 2010. (276 stranica)
4. Leo Pessini, Distanzija: do kada produžavati život? Adamić, Rijeka, 2004.
5. M. Aramini, Uvod u bioetiku, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2009.
6. A. Frković, Medicina i bioetika, Pergamena. Zagreb, 2010.
7. Ajduković, Marina; Ajduković, Dean (urednici). Pomoć i samopomoć u skrbi za mentalno zdravlje pomagača. Društvo za psihološku pomoć, Zagreb, 1996. (88 stranica)
8. Fallon, M. and Hanks, G., 2014. ABC of palliative care. Malden: Blackwell Publishing (za potrebe ove nastave dostupan je i hrvatski prijevod K.L.)
9. "Razgovori s umirućima" Elisabeth Kubler - Ross. 2007

Palijativa u pedijatriji

1. SIOPE Evropski standardi skrbi za djecu s malignom bolešću
<https://siope.eu/media/wp-content/uploads/2013/06/Croatian.pdf>
2. Pedijatrijska palijativna skrb
[tps://zdravstvenioservatorij-krijesnica.hr/wp-content/uploads/Smjernice-o-pedijatrijskoj-palijativnoj-skrbi-compressed.pdf](https://zdravstvenioservatorij-krijesnica.hr/wp-content/uploads/Smjernice-o-pedijatrijskoj-palijativnoj-skrbi-compressed.pdf)
3. IMPaCCT: standardi za pedijatrijsku palijativnu skrb u Europi
https://www.fondazionemaruzza.org/wp-content/uploads/2022/02/EU_Childrens_Palliative_Care_standarts.pdf
4. Povelja EACH o pravima djeteta u bolnici

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

- P1. Palijativna zdravstvena skrb, povijest, definicije, pojmovi (SPICT alat)
- P2. Organizacijski modeli palijativne skrbi i uloga medicinske sestre u palijativnoj skrbi
- P3. Postupci rješavanja i ublažavanja neugodnih simptoma i patnje bolesnika
- P4. Podrška obitelji tijekom bolesti i žalovanja.
- P5. Kliničke smjernice za palijativnu skrb (priopćavanje loše vijesti, uključivanje pacijenta u PZS, supkutana infuzija, uzaludni postupci).
- P6. Autonomija i dostojanstvo bolesnika, etička pitanja u palijativnoj skrbi, eutanazija, distanzija i ortotanzija
- P7. Komunikacija s umirućim bolesnikom i njegovom obitelji.
- P8. Hitna stanja u palijativnoj medicini.
- P9. Medikamentno liječenje maligne boli.
- P10. Zdravstvena njega bolesnika u terminalnoj fazi bolesti.

P11. Interdisciplinarni tim, volonteri u palijativnoj skrbi i medicini.
P12. Pedijatrijska palijativna skrb.
P13. Akupunktura liječenju boli.

ISHODI

Primijeniti znanje, vještine i stavove u skrbi za pacijente oboljele od neizlječivih bolesti, osobe na kraju života i njihove obitelji na svim razinama zdravstvene zaštite s naglaskom na povećanje razine kvalitete njihova života.

Popis vježbi s pojašnjenjem:

Primijeniti ključne komponente palijativne skrbi u okruženju u kojem se pacijent nalazi
Funkcionalna procjena i percepcija zdravlja, korištenja lijekova, higijenskih navika, pokretljivosti, samostalnosti u ASŽ
Procjena tjelesnog stanja, kože, sluznica i lokomotornog sustava
Procjena boli kvalitativno i kvantitativno
Prepoznavanje i kontrola neugodnih simptoma kod pacijenta (respiratorni, gastrointestinalni, neurološki...)
Zbrinjavanje bolesnika u terminalnoj fazi bolesti
Prepoznavanje znakova i simptoma koji označavaju približavanje smrti
Primjena ordinirane terapije
Edukacija pacijenta, članova obitelji, volontera
Podržavanje, informiranje i vođenje obitelji u fazi žalovanja
Udovoljavanje pacijentovim psihološkim, socijalnim i duhovnim potrebama
Procjena potreba za nastavak zdravstvene njege, preporuka postupaka te vrednovanje putem sestrinske dokumentacije
Ishodi:
Procijeniti potrebe, planirati, provoditi i evaluirati zdravstvenu njegu u zadnjem stadiju života tijekom boravka u bolnici, hospiciju i kući, pružati podršku obitelji tijekom bolesti i žalovanja.

Obveze studenata:

Studenti su obvezni prisustvovati nastavi, aktivno sudjelovati u svim oblicima nastave te pohađati vježbe predviđene nastavnim planom i programom kolegija i položiti pismeni ispit.

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

ECTS bodovni sustav ocjenjivanja:

Ocjenjivanje studenata provodi se prema važećem Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci, odnosno Odluci o izmjenama i dopunama Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci te Odluci Fakultetskog vijeća Fakulteta zdravstvenih studija usvojenoj na sjednici održanoj 14. lipnja 2018. Nazočnost na predavanjima i vježbama je obavezna, a student može izostati s 30%

nastave isključivo zbog zdravstvenih razloga što opravdava liječničkom ispričnicom. Ukoliko student opravdano ili neopravdano izostane s više od 30% nastave ne može nastaviti praćenje kolegija te gubi mogućnost izlaska na završni ispit. Student je obavezan pohađati vježbe redovito prema izrađenom rasporedu i biti aktivno uključen u njihovo izvođenje. Izmjene u rasporedu ili zamjene vježbovnih skupina nisu dozvoljene bez suglasnosti voditelja predmeta. Izostanak s vježbi dozvoljen je isključivo zbog zdravstvenih razloga što se opravdava liječničkom ispričnicom, a nadoknada vježbi je obavezna bez obzira da li se radi o opravdanom ili neopravdanom izostanku i broju sati izostanka. Nadoknada je moguća isključivo uz prethodni dogovor s voditeljem predmeta. U koliko vježbe nisu odrađene 100% planirane satnice student će biti ocijenjen ocjenom nedovoljan (1) i gubi mogućnost izlaska na završni ispit do odrade vježbi u cijelosti.

Rad studenata vrednovat će se na završnom ispitu na kojem student može ostvariti 100 ocjenskih bodova. Ispitni prag na završnom ispitu ne može biti manji od 60 % uspješno riješenih ispitnih pitanja.

Ocjenjivanje studenata izvodi se primjenom ECTS (A-F) i brojčanog sustava (1-5).

Ocjenjivanje u ECTS sustavu izvodi se apsolutnom raspodjelom, te prema stručnim kriterijima ocjenjivanja.

Konačna ocjena je postotak usvojenog znanja, vještina i kompetencija kroz nastavu i završni ispit odnosno donosi se na temelju zbroja svih ocjenskih bodova ECTS sustava prema kriteriju:

Konačna ocjena je postotak usvojenog znanja, vještina i kompetencija kroz nastavu i završni ispit odnosno donosi se na temelju zbroj svih ocjenskih bodova ECTS sustava prema kriteriju:

A = 90 - 100% ocjenskih bodova

B = 75 - 89,9%

C = 60 - 74,9%

D = 50 - 59,9%

F = 0 - 49,9%

Ocjene u ECTS sustavu prevode se u brojčani sustav na sljedeći način:

A = izvrstan (5)

B = vrlo dobar (4)

C = dobar (3)

D = dovoljan (2)

F = nedovoljan (1)

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

Nije predviđeno

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Eventualnu veću spriječenost dolaska na nastavu javiti na kontakt e- mail voditelja kolegija te u dogovoru s voditeljem nadoknaditi izostanak (kroz seminarski rad ukoliko se ne radi o velikom izostanku). Na nastavi se ne tolerira (ulasci/izlasci, mobitel i sl.), ometanje nastave na bilo koji način.
Za evidenciju prisutnosti studenata na predavanjima/vježbama koristiti će se potpisne liste

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2026./2027. godinu)

Raspored nastave

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Vježbe (vrijeme i mjesto)	Nastavnik
17.05.2027.	FZSRI Z6 (14 – 19)		Vesna Grubješić (6 P)
18.05.2027.	FZSRI Z6 (14 – 19)		Vesna Grubješić (6 P)
19.05.2027.	FZSRI Z6 (14 – 19)	FZSRI	Vesna Grubješić (3 P) Rozmari Tusić (5 V)
20.05.2027.		KBC RI Hospicij Hospicij DZPGŽ KBC RI	Mentori: (svaki po 5 h) Katica Peranić Šegota Vesna Jerbić Zvonimir Valedić Rozmari Tusić Vesna Grubješić
21.05.2027.		KBC RI Hospicij Hospicij DZPGŽ KBC RI	Mentori: (svaki po 5 h) Katica Peranić Šegota Vesna Jerbić Zvonimir Valedić Rozmari Tus Vesna Grubješić

Popis predavanja, seminara i vježbi:

P	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
P1	Palijativna zdravstvena skrb, povijest, definicije, pojmovi (SPICT alat)	1	FZSRI Z3
P2	Organizacijski modeli u PZS i uloga medicinske sestre u PZS	1	ON LINE
P3	Postupci rješavanja i ublažavanja neugodnih simptoma i patnje pacijenta	2	„
P4	Podrška obitelji tijekom bolesti i žalovanja	1	„
P5	Kliničke smjernice za palijativnu skrb (priopćavanje loše vijesti, uključivanje pacijenta u PZS, smjernice za supkutanu infuziju, smjernice za uzaludne postupke)	1	„
P6	Autonomija i dostojanstvo pacijenta, etička pitanja u palijativnoj skrbi, eutanazija, distanazija i ortotanazija	2	„
P7	Komunikacija s umirućim pacijentom i njegovom obitelji	1	„
P8	Hitna stanja u palijativnoj medicini	1	„
P9	Medikamentno liječenje maligne boli	1	„
P10	Zdravstvena njega pacijenta u terminalnoj fazi bolesti	1	„
P11	Interdisciplinarni tim, volonteri u palijativnoj skrbi	1	ON LINE
P12	Pedijatrijska palijativna skrb	1	ON LINE
P13	Akupunktura u liječenju boli	1	
	Ukupan broj sati predavanja	15	

V	VJEŽBE (tema vježbe)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
V1	Primijeniti ključne komponente palijativne skrbi u okruženju u kojem se pacijent nalazi Primjena ordinirane terapije	2	HOSPICIJ RI
V2	Funkcionalna procjena i percepcija zdravlja, korištenja lijekova, higijenskih navika, pokretljivosti, samostalnosti u ASŽ	2	KBC RI
V3	Procjena tjelesnog stanja, kože, sluznica i lokomotornog sustava	2	DZPGŽ
V4	Procjena boli kvalitativno i kvantitativno.. Prepoznavanje i kontrola neugodnih simptoma kod pacijenta(respiratorne, gastrointestinalne, neurološke..) Primjena ordinirane terapije	2	FZSRI
V5	Zbrinjavanje bolesnika u terminalnoj fazi bolesti	2	KBC RI
V6	Prepoznavanje znakova i simptoma koji označavaju približavanje smrti	2	Hospicij
V7	Edukacija pacijenata, članova obitelji, volontera Podržavanje, informiranje, i vođenje obitelji u fazi žalovanja Udovoljavanje pacijentovim psihološkim, socijalnim i duhovnim potrebama	2	DZPGŽ
V8	Procjena potreba za nastavak zdravstvene njege, preporuka postupaka te vrednovanje putem sestrinske dokumentacije	1	FZSRI
	Ukupan broj sati vježbi	15	

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	01.06.2027.
2.	15.06.2027.
3.	05.07.2027.
4.	06.09.2027.